

พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
School Administrators' Supervisory Behavior Under
the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi

นีนุช จิตเจริญ¹ และ ประเมศร์ กลิ่นหอม²

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี^{1,2}

Neeranuch Chitchaloen¹ and Poramet Klinhom²

Kanchanaburi Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, Email: hawpdechneera@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 308 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การนิเทศแบบไม่ชี้หน้า มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก เรียงตามลำดับ

* ได้รับบทความ: 4 กรกฎาคม 2566; แก้ไขบทความ: 12 มีนาคม 2567; ตอปรับตีพิมพ์: 30 มีนาคม 2567

ค่าเฉลี่ย คือ การนิเทศแบบร่วมมือ รองลงมาคือ การนิเทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง คือ การนิเทศแบบชี้แนะควบคุม

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศแบบชี้แนะควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการนิเทศภายใน; ผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารการศึกษา

Abstract

This research aimed to study and compare the School Administrators' supervisory behavior under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi classified by school size. The sample group for this study was 308 teachers in the secondary educational service area office Kanchanaburi, selected by stratified random sampling, classified by school size. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with content validity amount 1 and reliability of 0.93 to collect data which were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and Scheffe's pair comparison at statistical significance of 0.05

The findings:

1. The level of the characteristics of School Administrators' supervisory behavior under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi was high overall and in separate aspects as written in descending order: non-directive approach was rated at the highest level. with ranking of rating means from top to bottom as follows collaborative approach, directive information approach was rated at the high level and directive control approach was rated at the medium level.

2. The comparison of the characteristics of School Administrators' supervisory behavior under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi classified by school size showed that significant not difference overall. with statistical significance

at the 0.05 When considering each aspect, it was found that directive control approach was significantly different at the 0.01 level. With large school have School Administrators' supervisory behavior more than medium school and extra large school.

Keywords: Supervisory Behavior; Administrators; Educational Administration

บทนำ

เนื่องจากสังคมไทยและสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา การศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมในศตวรรษที่ 21 ทั้งการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ความก้าวหน้าในศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งหากต้องการจะพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมได้นั้น การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมได้มาจากบุคลากรที่มีคุณภาพเช่นกัน การนิเทศมีความสำคัญต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติจะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบนิเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาได้ เนื่องจากจะช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้รับการชี้แนะวิธีการแก้ไขปัญหาลดจนพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและยังช่วยพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจากรายงานผลการนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน มีทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศ การนิเทศยังขาดความต่อเนื่องและความเป็นเอกภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัญหาหลายประการที่ทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ตระหนักว่าตนมีส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมี ความรู้สึว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานประจำ จึงมอบให้เป็นงานของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูวิชาการหรือคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนรับผิดชอบดำเนินการแทนนอกจากนี้ผู้บริหารขาดความมั่นใจในการนิเทศภายในโรงเรียน สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมใหม่ ๆ ทาง การ นิเทศไม่ได้นำมาใช้เพื่อสนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง (ปฏิพัทธ์ น้อมสูงเนิน และคณะ, 2564 : 90-102)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมในทุกอำเภอของจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดใหญ่อันดับ 3 ของประเทศ ทำให้การเดินทางติดต่อค่อนข้างยากลำบากอันเนื่องมาจากอุปสรรคด้านภูมิประเทศ

และแต่ละโรงเรียนก็มีบริบทที่แตกต่างกันไปทั้งที่ตั้ง ชุมชน และขนาดของโรงเรียนที่มีทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เป้าหมายหลัก คือ สถานศึกษามีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา แต่เนื่องด้วยความกว้างขวางของพื้นที่ และศึกษานิเทศก์ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีมีจำนวนน้อย ดังนั้นการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงมีความจำเป็น เพราะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษานั้นควรเร่งดำเนินการแก้ไข ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการการนิเทศ เพื่อเร่งติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ทันเวลาที่ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการนิเทศ การแสดงพฤติกรรมการณ์เทศอย่างเหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษา จะส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ทำให้ครูเกิดความตระหนักในหน้าที่ ยอมรับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา และปฏิบัติงานของตนอย่างมุ่งมั่นตั้งใจ สามารถพัฒนาคุณภาพของการศึกษาและจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายของสถานศึกษา ซึ่งกลิคแมน กอร์ดอน และรอสกอร์ดอน (Glickman, Gordon & Ross-Gordon, 2009 : 114-149) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการณ์เทศไว้ 4 แบบ คือ การนิเทศแบบชี้แนะควบคุม (directive control approach) การนิเทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (directive information approach) การนิเทศแบบร่วมมือ (collaborative approach) และการนิเทศแบบไม่ชี้แนะ (non-directive approach) โดยกระบวนการนิเทศการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อมของสถานศึกษาด้วย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา เรื่องพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อให้ผู้บริหารได้แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการณ์เทศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสถานศึกษา และได้แนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2564)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 1,549 คน จากสถานศึกษาจำนวน 28 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 308 คน การกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา กาญจนบุรี ซึ่งมี 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 การนิเทศแบบชี้หน้าควบคุม ด้านที่ 2 การนิเทศแบบชี้หน้าให้ข้อมูล ด้านที่ 3 การนิเทศแบบร่วมมือ และด้านที่ 4 การนิเทศแบบไม่ชี้หน้า

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ เกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2. คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 25 ข้อ และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน เพื่อแจกให้กับครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 308 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน ทางออนไลน์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ทั้ง 4 แบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน
3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม

พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การนิเทศแบบชี้แนะควบคุม	3.42	0.79	ปานกลาง
2. การนิเทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล	4.39	0.49	มาก
3. การนิเทศแบบร่วมมือ	4.46	0.47	มาก
4. การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ	4.51	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.21	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ ($\bar{x} = 4.51$) มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การนิเทศแบบร่วมมือ ($\bar{x} = 4.46$) รองลงมาคือ การนิเทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล ($\bar{x} = 4.39$) ส่วนความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง คือ การนิเทศแบบชี้แนะควบคุม ($\bar{x} = 3.42$)

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวม

พฤติกรรมการณ์เทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						F	Sig.
	สถานศึกษา ขนาดกลาง		สถานศึกษา ขนาดใหญ่		สถานศึกษา ขนาดใหญ่			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การนิเทศแบบชี้แนะควบคุม	2.92	0.44	3.57	0.89	3.42	0.71	10.51**	0.000
2. การนิเทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล	4.25	0.33	4.41	0.48	4.40	0.53	1.60	0.203
3. การนิเทศแบบร่วมมือ	4.45	0.39	4.46	0.49	4.46	0.47	0.02	0.985
4. การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ	4.57	0.40	4.48	0.44	4.51	0.45	0.57	0.564
รวมเฉลี่ย	4.07	0.27	4.24	0.42	4.21	0.38	2.91	0.056

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศแบบชี้แนะควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของการเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการนิเทศแบบชี้แนะควบคุม

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	สถานศึกษา ขนาดกลาง (Sig.)	สถานศึกษา ขนาดใหญ่ (Sig.)	สถานศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ (Sig.)
		2.92	3.57	3.42
สถานศึกษาขนาดกลาง	2.92	-	-0.65** (0.000)	-0.50** (0.002)
สถานศึกษาขนาดใหญ่	3.57	-	-	-0.16 (0.248)
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	3.42	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาด้านการนิเทศแบบชี้้นำควบคุมระหว่างสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีการปฏิบัติหน้าที่ คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครู ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกลื้อกุล พงไทยสง (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 นั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะรอฟี เจะเลาะ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า พฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัตติกา สกุลสวน, ภารดี อนันต์นาวิ และ มนสิข สิริสมบุญ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า รูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน

พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารสถานศึกษาก็จะมีการปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาคือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะกระทำหรือการแสดงออกทางร่างกายและจิตใจที่ปรากฏให้ผู้อื่นรับรู้ได้ผ่านทางประสาทสัมผัส เครื่องมือ หรือกระบวนการต่าง ๆ ของนิเทศภายในสถานศึกษา โดยทำหน้าที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครู ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดใดก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาย่อมเลือกพฤติกรรมการณ์เทศที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด พฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไศรยา สาและ และ สุดารัตน์ สารสว่าง (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในเหตุการณ์ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ในโรงเรียนอำเภอกองปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิณี สะไร (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีรัตน์ เกษมสุข และ สุภาวดี ลาภเจริญ (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้การนิเทศแบบสอนแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีพฤติกรรมการณ์เทศภายในสถานศึกษาด้านการนิเทศแบบชี้แนะควบคุมที่เหมาะสมกับสถานศึกษา และนำมาปฏิบัติกับครูที่อยู่ในบริบทของการควบคุมมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของครู
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีนิเทศภายในสถานศึกษาระหว่างครูกับครูให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อได้ทราบแนวทางกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

- 1) ควรมีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ควรมีการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์เทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ความรู้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ก่อให้เกิดองค์ความรู้ซึ่งเป็นลักษณะของพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งควรมีการปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะกระทำหรือการแสดงออกทางร่างกายและจิตใจที่ปรากฏให้ผู้อื่นรับรู้ได้ผ่านเครื่องมือ หรือกระบวนการต่าง ๆ ของนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีหน้าที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครูในแต่ละสถานศึกษาสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการนิเทศแบบชี้หน้าควบคุม การนิเทศแบบชี้หน้าให้ข้อมูล การนิเทศแบบร่วมมือ หรือการนิเทศแบบไม่ชี้หน้า ซึ่งไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดใดก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาย่อมเลือกพฤติกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบท เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กัตติกา สกุลสวน, ภารดี อนันต์นาวิ และ มนสิข สิทธิสมบูรณ์. (2565). รูปแบบการนิเทศแนวใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(1), 85-101.
- เกลื้อกุล พงไทยสง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ปฏิพัทธ์ น้อมสูงเนิน และคณะ. (2564). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาในอำเภอบุณฑริก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 5(1), 90-102.
- มะรอฟี เจะเลาะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมธินี สะไร. (2560). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- รพีรัตน์ เกษมสุข และ สุภาวดี ลาภเจริญ. (2566). ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้การนิเทศแบบสอนแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(1), 313-326.
- ไศรยา สาและ และ สุภารัตน์ สารสว่าง. (2558). กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในเหตุการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในโรงเรียนอำเภอกองบินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1. *วารสารครุศาสตร์*, 43(1), 128-138.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2566, จาก <http://www.kan1.go.th/main/>
- Glickman, C.D., Gordon, S. P. & Ross-Gordon, J. M. (1995). *Supervision of Instruction : A development approach* (3rd ed.). Boston: Allen and Bacon.
- _____. (2004). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach*. New York: Pearson.

- _____. (2009). The basic guide to supervision and instructional leadership. (2nd ed.). Boston: n.p.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.